

IZVEŠTAJ

---

o objavljivanju podataka i informacija

Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Broj izveštaja

12/17

Šifra dokumenta

KOMBANK RM – 16

Datum izveštaja

30. maj 2017. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	OPŠTI PODACI O BANCI	4
3.	UPRAVLJANJE RIZICIMA	4
3.1.	Strategija upravljanja rizicima	4
3.2.	Politike upravljanja rizicima	8
3.3.	Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima	8
3.3.1.	Kreditni rizik	8
3.3.2.	Rizik likvidnosti	10
3.3.3.	Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	10
3.3.4.	Tržišni rizik	11
3.3.1.	Operativni rizici	12
3.3.2.	Rizik zemlje	13
3.3.3.	Rizik ulaganja	13
4.	KAPITAL BANKE	13
4.1.	Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP	15
5.	IZLOŽENOST RIZICIMA	16
5.1.	Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja	16
5.2.	Rizik druge ugovorne strane	25
5.3.	Rizik likvidnosti	25
5.4.	Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi	26
5.5.	Tržišni rizici	26
5.6.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	26
5.7.	Bankarska grupa	27
5.7.1.	Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja	28
5.7.2.	Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala	28
6.	PRILOZI	29
6.1.	Prilog 1 – Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PI-KAP)	29
6.2.	Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PI-FIKAP)	31
6.3.	Prilog 3 – Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)	32
6.3.1.	Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2016. godina	32
6.3.2.	Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2016. godina	33
6.4.	Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)	34

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Broj: 15079/IO

Datum: Beograd, 30.05.2017. godine

1. UVOD

- Komercijalna banka a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, u nastavku objavljuje izveštaj za 2016. godinu.
- U ovom izveštaju sadržane su kvalitativne i kvantitativne informacije kako propisuje gore navedena Odluka.
- Izveštaj se javno objavljuje na internet domenu Banke (www.kombank.com).

IZVRŠNI ODBOR BANKE

Miroslav Perić

Član Izvršnog odbora

dr Alexander Picker

Predsenik Izvršnog odbora

2. OPŠTI PODACI O BANCI

- Komercijalna banka a.d. Beograd je druga najveća banka na tržištu Srbije, sa učešćem od 12,9%. Sedište Komercijalne banke a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) se nalazi u Beogradu u ulici Svetog Save broj 14. Klijentima je na raspolaganju najveća mreža od 23 filijale i 208 ekspozitura u Srbiji i više od 40 filijala i ekspozitura u sastavu nezavisnih banaka u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini.
- Najveći akcionar Banke je Republika Srbija (41,74%), koja ima strateški ugovor sa drugim najvećim akcionarom EBRD (24,43%). Među akcionarima Komercijalne banke nalazi se i niz međunarodno afirmisanih profesionalnih investitora (IFC, Swedfund, DEG...), kao i više snažnih domaćih javnih i privatnih kompanija.

3. UPRAVLJANJE RIZICIMA

3.1. Strategija upravljanja rizicima

- Banka je uspostavila sistem upravljanja rizicima, koji omogućava da se upravlja svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena po osnovu svih poslovnih aktivnosti, koji je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke. Uspostavljeni sistem upravljanja rizicima obezbeđuje da rizični profil bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima, odnosno rizičnim profilom Banke.
- Sistem upravljanja rizicima na nivou Banke definisan je sledećim aktima:
  - Strategijom upravljanja rizicima i Strategijom upravljanja kapitalom i Planom upravljanja kapitalom;
  - Politikom upravljanja rizicima;
  - Procedurama upravljanja rizicima;
  - Metodologijama za upravljanje pojedinačnim rizicima;
  - Ostalim aktima.
- Strategijom upravljanja rizicima uređuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima Banke kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i usklađena je sa Poslovnom politikom i Strategijom Banke.
- Za primenu Strategije upravljanja rizicima odgovorni su nadležni organi Banke i organizacioni delovi koji sprovode i učestvuju u sistemu upravljanja rizicima.

Skupština Banke nadležna je za:

- usvajanje poslovne politike i strategije Banke;
- odlučivanje o povećanju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili druga pravna lica, kao i o visini ulaganja u osnovna sredstva Banke i investicione nekretnine.

Upravni odbor nadležan je za:

- donošenje Strategije upravljanja rizicima, Strategije i Plana upravljanja kapitalom i politika upravljanja rizicima, kao i drugih akata definisanih regulativom Narodne banke Srbije;
- uspostavljanje sistema unutrašnjih kontrola i vršenje nadzora nad njegovom efikasnošću;
- utvrđivanje unutrašnje organizacije, odnosno organizacione strukture Banke koja obezbeđuje podelu dužnosti, nadležnosti i odgovornosti zaposlenih na način kojim se sprečava sukob interesa i obezbeđuje transparentan i dokumentovan proces donošenja i sprovođenja odluka;
- usvajanje politike zarada i ostalih primanja zaposlenih u Banci;
- nadzor rada Izvršnog odbora;
- usvajanje tromesečnih izveštaja o upravljanju rizicima;
- usvajanje Plana oporavka;
- usvajanje programa i plana unutrašnje revizije Banke i metodologije njenog rada;
- obezbeđenje sprovođenja procesa interne procene adekvatnosti kapitala i njegove usklađenosti sa strateškim ciljevima;

Odbor za reviziju nadležan je za:

- analiziranje godišnjih izveštaja koji se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- analiziranje i usvajanje predloge strategija i politika upravljanja rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje;
- najmanje jednom mesečno izveštava Upravni odbor o svojim aktivnostima i utvrđenim nepravilnostima i predlaže način na koji će se otkloniti te nepravilnosti, odnosno unaprediti politike i procedure za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola.

Izvršni odbor nadležan je za:

- sprovođenje strategije i politike upravljanja rizicima, kao i strategije upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, i obezbeđivanjem njihove

- primene i za izveštavanje Upravnog odbora u vezi s tim aktivnostima;
- usvajanje i analiziranje efikasnosti primene procedura za upravljanje rizicima, kojima se bliže definiše proces identifikovanja, merenja i procene rizika i upravljanja rizicima i izveštavanje Upravnog odbora u vezi sa tim aktivnostima;
- sprovođenje plana kontinuiteta poslovanja i plana oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa, vršenje njihovog revidiranja u skladu sa poslovnim promenama i kontinuirano testiranje;
- izveštavanje Upravnog odbora o efikasnosti primene definisanih procedura upravljanja rizicima;
- izveštavanje Upravnog odbora o nivou izloženosti rizicima i upravljanju rizicima i odlučivanje, uz prethodnu saglasnost Upravnog odbora, o svakom povećanju izloženosti Banke prema licu povezanom sa Bankom i o tome obaveštava Upravni odbor;
- donošenje poslovnika o svom radu.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) nadležan je za:

- praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, predlaganje mera za upravljanje kamatnim rizikom i rizikom likvidnosti, a obavlja i druge poslove utvrđene aktima Banke.

Kreditni odbor nadležan je za:

- odlučivanje o kreditnim zahtevima u okvirima utvrđenih akata Banke, analiziranje izloženosti Banke kreditnom, kamatnom i valutnom riziku, analiziranje kreditnog portfolija i sprovođenje nalaza unutrašnje revizije iz nadležnosti Odbora, a takođe i za predlaganje mera Izvršnom odboru Banke. Obavlja i druge poslove u skladu sa aktima Banke i po nalogu Izvršnog odbora.

Funkcija upravljanja rizicima, nezavisna poslovna funkcija nadležna za upravljanje rizicima, koja:

- definiše i predlaže na usvajanje strategiju i politike upravljanja rizicima;
- definiše i predlaže na usvajanje procedure i metodologije upravljanja rizicima;
- razvija modele i metodologije za identifikovanje, merenje, ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika;
- identifikuje, meri, procenjuje, prati i upravlja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju;
- izveštava nadležne organe Banke o upravljanju rizicima (Upravni odbor Banke, Odbor za reviziju, Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Kreditni odbor...).
- preuzima aktivnosti i mere za upravljanjem lošom aktivom.

Sektor kontrole usklađenosti poslovanja nadležan je za:

- identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja Banke;
- najmanje jednom godišnje identifikuje i procenjuje glavne rizike usklađenosti poslovanja Banke i predlaže planove upravljanja tim rizicima, o čemu sastavlja izveštaj koji dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju.

Odeljenje za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma nadležno je za:

- identifikaciju, praćenje, upravljanje rizikom od pranja novca i finansiranja terorizma;
- najmanje jednom godišnje, vrši analizu i procenu izloženosti Banke riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;
- najmanje jednom godišnje, podnosi izveštaj Izvršnom odboru i Odboru za reviziju o aktivnostima u oblasti pranja novca i finansiranja terorizma.

Sektor unutrašnje revizije nadležan je za:

- sprovođenje nezavisnog vrednovanja sistema upravljanja rizicima i vršenje redovne procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema unutrašnjih kontrola.
- Banka je Strategijom upravljanja rizicima obuhvatila sledeće:
  - pregled i definicije svih rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju;
  - dugoročne ciljeve, utvrđene poslovnim politikom i strategijom Banke, kao i sklonost ka rizicima određenom u skladu sa tim ciljevima;
  - osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
  - osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
  - osnovna načela upravljanja lošom aktivom.
- Banka je identifikovala i definisala rizike kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, i to:
  - **Kreditni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Kreditni rizik obuhvata:
    - ✓ **Rezidualni rizik** – rizik da tehnike ublažavanja kreditnog rizika budu manje efikasne nego što je očekivano, odnosno da njihovo korišćenje nedovoljno utiče na umanjenje svih rizika kojima je Banka izložena.
    - ✓ **Rizik smanjenja vrednosti potraživanja** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu smanjenja vrednosti otkupljenih potraživanja usled gotovinskih ili negotovinskih obaveza prethodnog poverioca prema dužniku.
    - ✓ **Rizik izmirenja/isporuke** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po

osnovu neizmirenih transakcija ili usled neizvršavanja obaveze druge ugovorne strane po transakcijama slobodne isporuke na ugovoreni datum izmirenja/isporuke.

- ✓ **Rizik druge ugovorne strane** – rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije.
- **Kreditno - devizni rizik** – predstavlja verovatnoću da će Banka pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.
- **Environmentalni rizik** (rizik zaštite životne i društvene sredine) – rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital i reputaciju Banke usled događaja koji ima ili je verovatno da će imati negativan materijalni uticaj na životnu sredinu, zdravlje ili bezbednost ili zajednicu u celini.
- **Rizik koncentracije** je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom faktoru rizika ili vrsti rizika, kao što su izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, privrednim granama, geografskim područjima, vrstama proizvoda i aktivnosti, instrumentima kreditne zaštite, finansijskim instrumentima, robi...
- **Rizik ulaganja** je rizik koji proizilazi iz ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva i investicione nekretnine.
- **Rizik zemlje** je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od dužnika iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla dužnika. Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:
  - ✓ **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa zemlje porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj zemlji;
  - ✓ **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta zemlje porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih zemalja u određenoj valuti koja su utvrđena aktima državnih i drugih organa zemlje dužnika.
- **Operativni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje pravni rizik.
  - ✓ **Pravni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu sudskih ili vansudskih postupaka u vezi sa poslovanjem Banke (radni odnosi, obligacioni odnosi...).
- **Rizik likvidnosti** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze i to zbog:
  - ✓ **Povlačenja postojećih izvora finansiranja**, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
  - ✓ **Otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).**
- **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled nepovoljnih promena kamatnih stopa.
- **Tržišni rizici** predstavljaju rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka u okviru bilansnih i vanbilansnih pozicija usled kretanja cena na tržištu, i obuhvataju:
  - ✓ **Devizni rizik** je rizik nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa za stavke koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
  - ✓ **Cenovni rizik** po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti, je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti na tržištu u knjizi trgovanja.
  - ✓ **Robni rizik** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena roba na tržištu.
  - ✓ **Rizik opcija** predstavlja rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu gubitaka usled kretanja cena opcija na tržištu.
- Banka nije izložena riziku opcija i robnom riziku.
  - **Rizik usklađenosti poslovanja** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propuštanja Banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom, a posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i od finansijskih gubitaka,

kao i reputacioni rizik. Rizik usklađenosti poslovanja uključuje rizik od pranja novca i finansiranja terorizma.

- ✓ **Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat, kapital ili reputaciju Banke usled korišćenja Banke (neposrednog ili posrednog korišćenja poslovnog odnosa sa Bankom, transakcije, usluge ili proizvoda Banke) za pranje novca i/ili finansiranje terorizma.
- **Reputacioni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled gubitka poverenja javnosti, odnosno nepovoljnog stava javnosti o poslovanju Banke, nezavisno da li za to postoji osnov ili ne.
- **Strateški rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat ili kapital Banke usled nepostojanja odgovarajuće poslovne politike i strategije, njihovog neadekvatnog sprovođenja, kao i usled promena u okruženju u kojem Banke posluju ili izostanka adekvatnih reakcija Banke na te promene.

Dugoročni ciljevi

- Dugoročni ciljevi za upravljanje rizicima Banke su:
  - razvoj aktivnosti u skladu sa Poslovnom strategijom i mogućnostima i razvojem tržišta u cilju stvaranja konkurentskih prednosti;
  - izbegavanje ili minimiziranje rizika u cilju održavanja poslovanja u okvirima prihvatljivog nivoa rizika;
  - minimiziranje negativnih efekata na kapital Banke;
  - održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala;
  - diversifikacija rizika kojima je Banka izložena;
  - održavanje učešća NPL u ukupnim kreditima u okviru definisanih limita

Ciljevi upravljanja rizicima usklađeni su sa Planom poslovanja Banke i mogu biti modifikovani tokom godine.

- Proces upravljanja rizicima uključuje jasno definisanje i dokumentovanje profila rizičnosti, kao i usklađivanje profila rizičnosti sa sklonošću Banke za preuzimanje rizika.
- Sklonost ka rizicima podrazumeva nameru Banke da preuzme rizike radi ostvarivanja svojih strategija i politika, kao i određivanje ovog preuzimanja na prihvatljivom nivou rizika.

Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima

- Osnovna načela preuzimanja rizika:
  - utvrđivanje eksplicitnih i jasnih pravila za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika, sa pratećim politikama i procedurama za upravljanje pojedinačnim vrstama rizika sa odgovarajućim ciljevima delovanja na nivou Banke;
  - prikupljanje potpunih, pravovremenih i istinitih podataka važnih za upravljanje rizicima i obezbeđenje adekvatnih kapaciteta za čuvanje i obradu podataka;
  - konzervativnost preuzimanja rizika – podrazumeva da je odnos prema rizicima koje Banka preuzima takav da očekivani prinosi značajno nadmašuju gubitke koji mogu nastati preuzimanjem rizika;
  - donošenje poslovnih odluka na temeljima kvalitativnih i kvantitativnih analiza sa osnovom primenljivih parametara rizika;
  - korišćenje većeg broja metoda za identifikaciju i merenje rizika – prilikom upravljanja rizicima Banka pored regulatorno propisanih okvira i pristupa za upravljanje rizicima primenjuje i interne metode vodeći računa o njihovoj primenljivosti i opravdanosti sa stanovišta ulaganja u njihov razvoj i opravdanosti njihove primene sa stanovišta složenosti i obima poslovnih aktivnosti;
  - razvoj mehanizma kvantitativnog modeliranja koji omogućava analizu merenja učinaka promena u poslovnom i tržišnom okruženju na profil izloženosti riziku Banke i dalji uticaj na profitabilnost, likvidnost i neto vrednost Banke.
- Osnova načela upravljanja rizicima:
  - organizovanje poslovanja zasebne organizacione jedinice za upravljanje rizicima na nivou Banke;
  - funkcionalna i organizaciona odvojenost aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti Banke;
  - sveobuhvatnost upravljanja rizicima –upravljanje rizicima obuhvata sve faze i sve značajne rizike koje se pojavljuju u poslovanju.;
  - efektivnost upravljanja rizicima; cikličnost upravljanja rizicima –;
  - razvoj upravljanja rizicima kao strateško opredeljenje; upravljanje rizicima je deo poslovne kulture - svest o značaju upravljanja rizicima prisutna je na svim nivoima organizacione strukture Banke.

Načela upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima:

- Aktivno upravljanje rizičnim plasmanima, u cilju minimiziranja negativnog efekta na finansijski rezultat i kapital Banke;
- Preventivne mere i aktivnosti u cilju minimiziranja daljeg pogoršanja kvaliteta aktive;
- Definisane strategije za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima.;
- Jasno definisane aktivnosti upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;

- Ranu identifikaciju dužnika - koji se suočavaju sa finansijskim teškoćama ili su u docnji ili statusu neizmirenja obaveza (watch lista);
- Procenu finansijskog stanje dužnika;
- Set indikatora na osnovu čije ispunjenosti se stiču uslovi za uključivanje dužnika u delokrug organizacione jedinice nadležne za upravljanje lošom aktivom;
- Segmentaciju loše aktive radi efikasnijeg upravljanja;
- Načelo materijalnosti pri definisanju mogućih mera. Veća učestalost praćenja vrednosti sredstava obezbeđenja za rizične plasmane, kao i sredstva obezbeđenja stečena naplatom potraživanja;
- Organizaciona odvojenost Sektora za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima nadležnog za preduzimanje aktivnosti i mera za upravljanje lošom aktivom od organizacionih jedinica u čijem je delokrugu preuzimanje rizika;
- Uključenost u korporativno upravljanje i upravljanje rizičnim indikatora za praćenje loše aktive, odnosno rizičnim plasmanima;
- Transparentno izveštavanje organa Banke o rizičnim plasmanima uključujući i informacije o efikasnosti i efektivnosti sprovođenja aktivnosti naplate i mera za upravljanje lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima.

3.2. Politike upravljanja rizicima

- Politikom upravljanja rizicima uređeno je:
  - sprovođenje strategije upravljanja rizicima po svim vrstama rizika: kreditni, tržišni, kamatni, rizik likvidnosti i operativni rizik i drugo uključujući i proces upravljanja lošom aktivom, odnosno rizičnim plasmanima;
  - način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke i jasno razgraničenje odgovornosti zaposlenih u svim fazama tog procesa;
  - način procene rizičnog profila Banke i metodologije za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika;
  - načini praćenja i kontrole rizika i uspostavljanje sistema limita, odnosno vrste limita koje Banka koristi i njihova struktura;
  - mere za ublažavanje rizika i pravila za primenu tih mera;
  - način i metodologija za sprovođenje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke;
  - principi funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola;
  - okvir i učestalost stres testiranja, kao i postupanje u slučajevima nepovoljnih rezultata stres testova.
- Eksterno izveštavanje Banke sprovodi se shodno zakonskim i podzakonskim propisima Narodne banke Srbije.
- Na mesečnom, kvartalnom i godišnjem nivou interno se izveštavaju organi Banke (Upravni odbor, akcionari Banke, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, ALCO, Kreditni odbor).

3.3. Organizaciona struktura funkcije upravljanja rizicima

- Funkcija upravljanja rizicima svoje aktivnosti obavlja kroz sledeće organizacione delove: Sektor upravljanja rizicima, Sektor analize kreditnog rizika i Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima.
- Sektor upravljanja rizicima se sastoji od Odeljenja za razvoj sistema i metodologija upravljanja rizicima, Odeljenja risk contollinga, Odeljenja upravljanja tržišnim i operativnim rizicima.
- Sektor analize kreditnog rizika čine Odeljenje analize kreditnog rizika velikih korporativnih klijenata, Odeljenje analize kreditnog rizika malih i srednjih klijenata i Odeljenje analize kreditnog rizika fizičkih lica i mikro klijenata.
- Sektor za prevenciju i upravljanje rizičnim plasmanima čine Odeljenje monitoringa i prevencije rizičnih plasmana, Odeljenje restrukturiranja i rehabilitacije plasmana, Odeljenje upravljanja naplatom rizičnih plasmana pravnih lica, Odeljenje upravljanja rizičnim plasmanima fizičkih lica i preduzetnika, Odeljenje upravljanja preuzetom imovinom, Odeljenje kontrole kvaliteta portfolija rizičnih plasmana i izveštavanja.

3.3.1. Kreditni rizik

- Politika upravljanja kreditnim rizikom predstavlja akt kojim se bliže definiše **sistem upravljanja kreditnim rizikom**, uključujući i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik koncentracije, rizik izmirenja i isporuke i rizik druge ugovorne strane kome je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao deo sistema upravljanja rizicima.
- Najvažniji procesi sistema upravljanja kreditnim rizikom su:
  - Proces odobravanja plasmana;
  - Proces upravljanja instrumentima kreditne zaštite;
  - Proces monitoringa plasmana u cilju ranog otkrivanja znakova upozorenja;
  - Proces merenja kreditnog rizika u skladu sa regulativnom Narodne banke Srbije i internom metodologijom Banke;
  - Proces monitoringa portfolija i praćenja kreditnog rizika;

- Proces prevencije i upravljanja potencijalno rizičnim plasmanima i lošom aktivom;
- Proces obračuna minimilnog kapitalnog zahteva za kreditni rizik i interne procene adekvatnosti kapitala.
- Rizični profil Banke opredeljen je prihvatljivim nivoom rizika za Banku, a u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima i zavisi od strukture portfolija Banke. Cilj upravljanja kreditnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata kreditnog rizika na finansijski rezultat i kapital Banke, po osnovu bilansnih i vanbilansnih stavki, kao i na osnovu poslovanja sa drugom ugovornom stranom za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi. U skladu sa rizičnim profilom definisan je najviši prihvatljivi nivo loše aktive.
- U skladu sa rizičnim profilom definisan je najviše prihvatljiv nivo loše aktive.
- Identifikovanje kreditnog rizika započinje podnošenjem zahteva za odobrenje plasmana.
- Proces odobravanja plasmana sastoji se od prikupljanja i provere neophodne dokumentacije, informacija i podataka na osnovu kojih se vrši kreditna analiza pojedinačnih plasmana, kao i faktora kreditnog rizika.
- Analiza pojedinačnog plasmana obuhvata analizu kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja poslovanja klijenata, identifikovanje nivoa rizika (utvrđivanje klasifikacije i internog rejtinga klijenta) i kontrolu iskorišćenosti limita.
- Prilikom analize pojedinačnog plasmana sagledava se i uticaj na kapitalni zahtev za kreditni rizik.
- Proces merenja kreditnog rizika zasnovan je na dva pristupa:
  - regulatorni pristup – proces obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama po osnovu Međunarodnog računovodstvenog standarda 39 i Međunarodnog računovodstvenog standarda 37, kao i klasifikacija i obračun rezervisanja saglasno regulativi Narodne banke Srbije;
  - interni pristup – merenje nivoa rizičnosti pojedinačnog plasmana na osnovu internog sistema rejtinga.
- U okviru procesa odobravanja plasmana sagledava se izloženost u odnosu na regulatorne i interno definisane limite.
- Limiti odobrenja plasmana definisani su sistemom odlučivanja u zavisnosti od vrste klijenata i nivoa izloženosti: za plasmane u okviru definisanog limita odluke donose kreditni odbori filijala, a u određenim slučajevima neophodna je saglasnost organizacionog dela za upravljanje rizicima. U nadležnosti centralnih kreditnih odbora (u zavisnosti od vrste klijenata) su plasmani iznad definisanih limita, koji odluke donose uz prethodno mišljenje organizacionog dela za upravljanje rizicima. Izvršni odbor i Upravni odbor donose odluke u zavisnosti od nivoa izloženosti.
- U cilju održavanja rizika na prihvatljivoj nivou Banka primenjuje tehnike ublažavanja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog plasmana putem poštovanja limita izloženosti, diversifikacije ulaganja i pribavljanja prihvatljivih instrumenata obezbeđenja u cilju sekundarne naplate.
- Nakon odobrenja plasmana vrši se praćenje plasmana i poslovanja klijenata kroz redovan i vanredni monitoring u cilju pravovremene identifikacije signala upozorenja.
- Banka prati kvalitet portfolija na osnovu identifikovanja i analize ranih signala upozorenja kod klijenata. Signali upozorenja se prate na regularnoj vremenskoj osnovi i na osnovu analize istih, klijenti se svrstavaju u kategoriju Standardni, Potencijalno rizični (Watch list) i NPL klijenti (klijenti sa problematičnim potraživanjima).
- Restrukturirani neproblematični klijenti se svrstavaju u kategoriju potencijalno rizičnih klijenata, dok se restrukturirani problematični svrstavaju u kategoriju klijenata sa problematičnim potraživanjima.
- Praćenjem i kontrolom portfolija u celini i po pojedinim segmentima, Banka vrši poređenje sa prethodnim periodima, identifikuje trendove kretanja i uzroke promena nivoa kreditnog rizika. Takođe, prati pokazatelje kvaliteta aktive (kretanje NPL-a, pokrivenost NPL ispravkama vrednosti...), kao i izloženost prema regulatorno i interno definisanim limitima.
- Poseban aspekt praćenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja praćenje nivoa loše aktive, odnosno rizičnih plasmana koje obuhvata praćenje:
  - na nivou portfolija;
  - na individualnoj osnovi za značajne izloženosti;
  - sredstava stečenih naplatom u skladu sa internim aktom kojim se uređuje preuzimanje i upravljanje stečenom imovinom i upravljanje nepokretnom imovinom koja je namenjena prodaji.
- Takođe, praćenje loše aktive uključuje i praćenje realizacije mera i strategija definisanih u cilju upravljanja rizičnim plasmanima i sredstvima stečenim naplatom.
- U svrhu kontrole rizika koncentracije Banka je utvrdila interne limite izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika (prema sektorima/delatnostima, vrstama proizvoda, geografskim područjima, pojedinačnim dužnicima ili grupama povezanih lica, instrumentima kreditne zaštite...). Uspostavljanje odgovarajućih limita izloženosti je osnov za diversifikaciju kreditnog portfolija.
- Izveštavanje o kreditnom riziku na nivou Banke obuhvata sistem eksternog i internog izveštavanja o upravljanju kreditnim rizikom. Eksterno izveštavanje sprovodi se shodno zahtevima Narodne banke Srbije i Međunarodnom standardu finansijskog izveštavanja 7 za kreditni rizik, a interno izveštavanje u skladu sa internim aktima Banke.

- Izveštaj o upravljanju kreditnim rizikom sadrži: ukupnu izloženost kreditnom riziku, izloženost kreditnom riziku prema kriterijumima Narodne banke Srbije i internom sistemu rejtinga, dospela potraživanja, rizične plasmane i kredite, kolaterale, iznos rezervi za procenjenje gubitke, ispravke vrednosti, potrebnu rezervu, rizike izloženosti, limite izloženosti i koncentracije.

3.3.2. Rizik likvidnosti

- Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima Banke, odnosno minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces upravljanja rizikom likvidnosti (koji sprovodi nezavisna funkcija nadležna za upravljanje rizicima) i proces podrške upravljanju od procesa preuzimanja rizika likvidnosti.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja rizikom likvidnosti, u okviru svoje nadležnosti, u redovnim i vanrednim uslovima poslovanja. Takođe, u procesu upravljanja rizikom likvidnosti ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovna načela upravljanja rizikom likvidnosti:
  - spremnost da se odgovori dospelim obavezama, kroz održavanje minimalnog nivoa likvidne aktive;
  - održavanje usklađenosti između priliva i odliva sredstava kroz limitiranje valutne i ročne neusklađenosti potraživanja i obaveza;
  - utvrđivanje planiranih aktivnosti u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (kriza likvidnosti).
- Identifikacija rizika likvidnosti podrazumeva analiziranje svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika likvidnosti, kao i praćenje nivoa raspoloživih likvidnih sredstava (rezervi likvidnosti) i razmatranje vrste i visine izvora sredstava, kroz procenu stabilnosti depozita.
- Proces merenja rizika likvidnosti obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti riziku likvidnosti i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelja likvidnosti i užeg pokazatelja likvidnosti;
  - Interni pristup – primena statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije.
- U cilju upravljanja rizikom likvidnosti uspostavljen je sistem praćenja limita. Regulatorno definisani limiti likvidnosti, koje Banka poštuje, odnose se na održavanje minimalnih pokazatelja likvidnosti u periodu od 1 dana, 3 dana i proseka za mesec dana. Prilikom definisanja limita izloženosti riziku likvidnosti sagledava se više aspekata rizika likvidnosti, uzimajući u obzir ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke, limitirajući valutnu i ročnu neusklađenost. Banka je definisala interne standarde za upravljanje rizikom likvidnosti, koji se odnose na definisani interni limit pokazatelja likvidnosti, limite gepova likvidnosti po ročnosti i valutama, strukturne limite likvidnosti, identifikaciju i kvantifikaciju indikatora ranog upozorenja nastanka krize likvidnosti.
- Praćenje i kontrola rizika likvidnosti podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Banke i na svim nivoima upravljanja rizikom likvidnosti, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti.
- U cilju održavanja rizika likvidnosti na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom, Banka primenjuje tehnike i mere ublažavanja rizika likvidnosti u uslovima kada izloženost riziku likvidnosti teži gornjoj granici definisanoj rizičnim profilom Banke. Tehnike koje Banka primenjuje odnose se na održavanje dovoljnog nivoa rezervi likvidnosti, odnosno utrživih likvidnih sredstava u značajnijim valutama, diversifikaciju izvora finansiranja prema ročnosti i valuti, smanjenje koncentracije izvora finansiranja prema sektorskoj strukturi, a u cilju formiranja stabilne baze izvora sredstava.
- Banka ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku likvidnosti, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti riziku likvidnosti, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i predlog mera, kao i rezultate sprovedenog testiranja Plana za upravljanje rizikom likvidnosti u kriznim situacijama.

3.3.3. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

- Cilj upravljanja kamatnim rizikom je očuvanje ekonomske vrednosti kapitala Banke, uz minimiziranje negativnih efekata promene kamatnih stopa na finansijski rezultat, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja.
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima značajnu i primarnu ulogu u procesu upravljanja kamatnim rizikom, u okviru

svojih nadležnosti. Takođe, u procesu upravljanja kamatnim rizikom ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.

- Osnovni principi upravljanja kamatnim rizikom Banke su:
  - održavanje nivoa kamatnog rizika, koji omogućava minimiziranje negativnog uticaja promene kamatnih stopa na tržištu, kao i održavanje minimalno zahtevane margine kamatnih stopa;
  - limitiranje ročne i valutne neusklađenosti u cilju očuvanja ekonomske vrednosti kapitala, odnosno minimiziranja negativnih efekata promena kamatnih stopa na izloženost kamatnom riziku;
  - optimizacija cene koštanja izvora uz prilagođavanje i opreznost prilikom formiranja konkurentnih kamatnih stopa na proizvode Banke.
- Identifikacija kamatnog rizika podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora koji dovode do nastanka i povećanja izloženosti kamatnom riziku, kao i vrsta kamatnog rizika kojima je Banka izložena.
- Merenje kamatnog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku i vrši se primenom internih modela statičkog i dinamičkog GAP-a i racio analize, ekonomske vrednosti kapitala, neto sadašnje vrednosti i stres testiranja.
- Ublažavanje kamatnog rizika Banka sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. U procesu upravljanja kamatnim rizikom Banka primenjuje sistem internih limita. Banka pri definisanju limita izloženosti kamatnom riziku uzima u obzir više aspekata kamatnog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i ekonomsku vrednost kapitala. Banka je definisala limite kamatonosnih pozicija, limite gepova po valutama do 1 godine kojima se limitira negativan uticaj na finansijski rezultat i limit promene ekonomske vrednosti kapitala, kojim se limitira negativan uticaj na kapital.
- Praćenje i kontrola kamatnog rizika obuhvata održavanje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja kamatnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Sistem unutrašnje kontrole kamatnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja kamatnim rizikom.
- Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja rizika, koje su usmerene na održavanje usklađenosti kamatno osetljivih pozicija, diversifikaciju izvora finansiranja prema vrsti kamatne stope, ročnosti ili repricing-u i valuti i optimiziranje cene izvora sredstava.
- Sistem izveštavanja o izloženosti kamatnom riziku obuhvata procenu i analizu izloženosti kamatnom riziku, usklađenost sa internim limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

3.3.4. Tržišni rizik

- Banka je u svom svakodnevnom poslovanju kontinuirano izložena deviznom i cenovnom riziku.

Upravljanje deviznim rizikom

- Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene kursa domaće valute na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.
- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja deviznog rizika od procesa njegovog upravljanja i procesa podrške.
- U procesu upravljanja deviznim rizikom značajnu ulogu ima Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Identifikacija deviznog rizika primarno se odnosi na sagledavanje transakcione i bilansne izloženosti, kao i izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti, kao i analizu internih i eksternih faktora rizika. Identifikacija izloženosti deviznom riziku se sprovodi na nivou izloženosti pojedinoj valuti, kao i na nivou celokupnog deviznog portfolija za sve valute.
- Merenje deviznog rizika obuhvata procenu tekuće i buduće izloženosti deviznom riziku i vrši se primenom regulatorno i interno definisanih metoda i modela:
  - Regulatorni pristup – primena pokazatelja deviznog rizika;
  - Interni pristup – stres testiranje (analiza osetljivosti i scenario analiza) i simulacije, Value-at-Risk i backtesting.
- Banka sprovodi kontinuirano ublažavanje deviznog rizika kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Banka primenjuje sistem eksternih i internih limita, utvrđenih na osnovu pokazatelja deviznog rizika. Prilikom definisanja limita izloženosti deviznom riziku uzima se u obzir više aspekata deviznog rizika, ograničavajući negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka je definisala interne limite pokazatelja deviznog rizika po pojedinim valutama i agregatno na rigoroznijem nivou u odnosu na regulatorne limite, kao i limite transakcija koje utiču na finansijski rezultat.

- Kao deo upravljanja deviznim rizikom Banka koristi standardne i derivativne instrumente i mere u delu sredstava i izvora sredstava, u cilju umanjivanja i ublažavanja izloženosti navedenom riziku. Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja deviznog rizika, kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje deviznog rizika.
- Banka je uspostavila sistem izveštavanja, koji obuhvata procenu i analizu izloženosti deviznom riziku, usklađenost sa eksternim i internim limitima, rezultate stres test analize i predloge mera.

Upravljanje cenovnim rizicima

- Banka je uspostavila odgovarajuću organizacionu strukturu, poslovne aktivnosti, linije odlučivanja i odgovornosti tako što je jasno razgraničila proces preuzimanja rizika od procesa njegovog upravljanja i podrške, a vodeći se principima organizacije sistema upravljanja rizicima knjige trgovanja.
- Izvršni odbor ima značajnu ulogu u procesu upravljanja rizicima knjige trgovanja. U procesu upravljanja cenovnim rizicima ulogu imaju i ostali odbori Banke, čije odluke mogu uticati na izloženost pomenutom riziku.
- Osnovna načela upravljanja cenovnim rizikom Banke su:
  - održavanje nivoa rizika u skladu sa interno definisanim limitima;
  - praćenje promena na tržištu koje mogu uticati na povećanje izloženosti rizicima knjige trgovanja;
  - utvrđivanje mera za umanjivanje izloženosti rizicima, u uslovima kada Banka teži gornjoj granici prihvaćenog rizičnog profila izloženosti rizicima.
- Identifikacija rizika poslovnih aktivnosti knjige trgovanja podrazumeva analiziranje svih indikatora i faktora, koji dovode do nastanka i povećanja rizičnog profila Banke.
- Merenje i procena rizika poslova knjige trgovanja podrazumeva primenu:
  - standardizovanog (regulatorno propisanog) pristupa;
  - internog modela korišćenjem Value at Risk metodologije.
- Ublažavanje cenovnog rizika se sprovodi kontinuirano kroz održavanje rizika na prihvatljivom nivou za definisani profil rizika, kao i utvrđivanjem i primenom adekvatnih mera i tehnika. Definisane i primena odgovarajućih mera zaštite i preventive, definisanje limita izloženosti i definisanje i primena mera za ublažavanje cenovnog rizika karakterišu fazu ublažavanja cenovnog rizika. Banka ima uspostavljen sistem internih limita, usvojenih od strane nadležnih odbora Banke, i to: limite izloženosti za sve pozicije knjige trgovanja, limite ulaganja po proizvodima i vrstama transakcija, limite prema vrsti izdavaoca hartija od vrednosti i učešću izdavaoca u ukupnom portfoliju.
- Sistem unutrašnje kontrole cenovnog rizika je integrisan u sve poslovne aktivnosti Banke, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja cenovnim rizikom.
- Saglasno uspostavljenom sistemu izveštavanja o cenovnom riziku Banke, Banka vrši eksterno i interno izveštavanje.

3.3.1. Operativni rizici

- U cilju minimiziranja nastanka događaja operativnog rizika Banka uspostavlja odgovarajući okvir koji uključuje: proces identifikovanja događaja operativnog rizika, proces klasifikacije događaja operativnog rizika prema nivou rizičnosti, analizu događaja operativnog rizika, proces praćenja događaja operativnog rizika, monitoring mera za ublažavanje operativnih rizika i sistem ranog otkrivanja događaja operativnog rizika.
- Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:
  - poslovanje u skladu sa dobrim praksama za upravljanje operativnim rizikom;
  - obezbeđenje adekvatnih kontrola za upravljanje operativnim rizikom;
  - blagovremeno identifikovanje i kontinuirano praćenje događaja operativnog rizika, minimiziranje nastanka događaja operativnog rizika sprovođenjem mera;
  - analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika;
  - merenje operativnog rizika primenom regulatornog pristupa (pokazatelj operativnog rizika) i internog pristupa (stres testiranje) i
  - merenje tekuće izloženosti operativnom riziku i procena izloženosti po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti na sprovođenju mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.
- Banka kontinuirano vrši ublažavanje operativnog rizika, što podrazumeva održavanje rizika na prihvatljivom nivou, kroz utvrđivanje mera za minimiziranje operativnog rizika koje podrazumevaju:
  - definisanje limita izloženosti;
  - definisanje i primena mera za ublažavanje operativnih rizika;
  - sistem fizičkih kontrola;
  - Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja i
  - Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa.

- Praćenje i kontrola operativnog rizika podrazumeva praćenje usklađenosti poslovanja sa definisanim sistemom limita, a u cilju održavanja operativnog rizika na nivou prihvaćenom definisanim rizičnim profilom Banke, kao i praćenje i monitoring realizacije mera. Praćenje i kontrola operativnog rizika su uspostavljeni i integrisani u sve poslovne aktivnosti Banke i na svim nivoima upravljanja operativnim rizikom, kao i nezavisna kontrola procene adekvatnosti, pouzdanosti i efikasnosti sistema upravljanja operativnim rizikom.
- Banka je uspostavila proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika kroz redovno izveštavanje nadležnih odbora i organa, kao i jasnu podelu odgovornosti, definisanje pravila o učestalosti i izveštavanju o sprovođenju usvojenih mera za smanjenje operativnog rizika. Sistem izveštavanja obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje nameravaju da se preduzmu ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnostima koje je Banka poverila trećim licima.
- Banka izračunava kapitalni zahtev za operativni rizik u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup.

3.3.2. Rizik zemlje

- Cilj upravljanja rizikom zemlje je da se obezbedi minimalna izloženost kroz adekvatno merenje rizika zemlje primenom usvojene metodologije i definisanih limita izloženosti prema zemljama ili grupi zemalja na osnovu rejtinga zemlje.
- Identifikacija rizika zemlje podrazumeva analizu svih indikatora koji dovode do nastanka i povećanja rizika zemlje, a sprovode se na nivou pojedinačnog plasmana i celokupnog portfolija.
- Preduslov za ostvarivanje definisanih ciljeva upravljanja rizikom zemlje je postojanje adekvatne i ažurne baze podataka u kojoj se beleže informacije o zemlji sedišta i prebivališta klijenta od strane poslovnih sektora.
- Merenje rizika zemlje se zasniva na eksternim kreditnim rejtingima zemlje sedišta klijenta, na osnovu kojih se plasmani grupišu u određeni nivo rizika.
- Postupkom praćenja i kontrole rizika zemlje Banka definiše kako praćenje limita i usvojenih mera za umanjenje rizika zemlje, tako i sam proces kontrole.
- Banka ima uspostavljen sistem izveštavanja o riziku zemlje, kojim se blagovremeno izveštava rukovodstvo Banke, nadležni odbori i organizacioni delovi.

3.3.3. Rizik ulaganja

- Banka ima uspostavljen interni i eksterni sistem izveštavanja o riziku ulaganja čime se obezbeđuje da ulaganje koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine ne pređu 60% kapitala Banke.

4. KAPITAL BANKE

- Strategijom i Planom kapitala Banka konkretizovano je i precizirano sprovođenje strateških ciljeva i smernica za planiranje kapitala i utvrđivanje vremenskog horizonta za njihovo ostvarenje s obzirom na uticaj makroekonomskih pokazatelja i promenu kretanja ekonomskog ciklusa na strateške planove, način na koji će Banka odgovoriti kapitalnim zahtevima u budućnosti, relevantna ograničenja na kapital, kao i opšti plan za postupanje u nepredviđenim okolnostima.
- Saglasno definisanim ciljanim vrednostima, Banka preduzima mere za ostvarenje planiranog kapitala i njegovo održavanje.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Struktura kapitala

RSD 000

Naziv	31.12.2016.	31.12.2015.
OSNOVNI KAPITAL	44.667.035	40.078.298
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466	17.191.466
Uplaćene obične akcije	16.817.956	16.817.956
Uplaćene prioritetene nekumulativne akcije	373.510	373.510
Emisiona premija	22.843.084	22.843.084
Rezerve iz dobiti	18.791.828	24.935.440
Dobitak iz tekuće godine	-	-
Gubitak iz tekuće godine	8.063.183	6.299.631
Odbitne stavke od osnovnog kapitala	6.096.159	18.592.061
Nematerijalna ulaganja	362.507	216.830
Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233	357.233
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	5.985	268.169
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.370.434	17.749.829
DOPUNSKI KAPITAL	4.175.529	3.909.144
Deo revalorizacionih rezervi banke	4.175.529	2.692.883
Subordinirane obaveze	-	1.216.261
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	2.611.859	5.555.355
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugig lica	2.611.859	5.555.355
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	-
UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	43.361.105	37.300.621
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2.869.600	1.131.467
UKUPNI REGULATORNI KAPITAL	46.230.705	38.432.087

- Banka izračunava pokazatelj adekvatnosti kapitala i kapitalne zahteve u skladu sa regulativom Narodne banke Srbije koristeći standardizovani pristup za kreditne rizike, tržišne rizike i operativne rizike.
- Regulatorno propisana minimalna vrednost pokazatelja adekvatnosti kapitala je 12%.

Pregled ukupnih kapitalnih zahteva po standardizovanom pristupu

RSD 000

Kapitalni zahtevi	31.12.2016.	31.12.2015.
KAPITAL	46.230.705	38.432.087
Ukupan osnovni kapital	43.361.106	37.300.621
Ukupan dopunski kapital	2.869.600	1.131.467
Kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka	17.682.647	17.343.799
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	16	-
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	145.193	146.235
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	10.841	-
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-	34
Izloženosti prema bankama	877.644	632.626
Izloženosti prema privrednim društvima	8.620.929	9.231.319
Izloženosti prema fizičkim licima	3.644.868	3.356.841
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	2.917.719	2.530.474
Dospela nenaplaćena potraživanja	234.152	112.863
Ostale izloženosti	1.231.284	1.333.407
Tržišni rizici	280.636	488.748
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	-	-
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	116.602	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik	164.034	488.748
Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-
Operativni rizici	2.605.239	2.481.578
Izloženost operativnom riziku	2.605.239	2.481.578
Ukupni kapitalni zahtevi	20.568.522	20.314.125
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (minimum 12%)	26,97%	22,70%

- Banka obračunava kapitalni zahtev za cenovni rizik, s obzirom da su obim i aktivnosti poslovanja Banke u delu knjige trgovanja iznad regulatorno definisanih uslova.
- Kapitalni zahtev za devizni rizik se obračunava s obzirom da je pokazatelj deviznog rizika veći od 2% kapitala Banke.

Linija poslovanja	Indikator izloženosti			Stopa kapitalnog zahteva	Kapitalni zahtev
	2013.	2014.	2015.		
1. Finansiranje privrednih subjekata	6.144	5.666	5.440	18%	2.605.239
2. Trgovina i prodaja	1.020.003	(1.864.071)	(375.418)	18%	
3. Brokerski poslovi s fizičkim licima	5.032	5.722	6.200	12%	
4. Bankarski poslovi s privrednim društvima	9.200.142	13.305.319	6.620.493	15%	
5. Bankarski poslovi s fizičkim licima	6.305.799	4.886.347	10.485.897	12%	
6. Platni promet	1.782.950	1.837.468	1.868.917	18%	
7. Agencijske usluge	29.231	39.081	47.716	15%	
8. Upravljanje imovinom	75.166	200.436	177.245	12%	

4.1. Interna procena adekvatnosti kapitala – ICAAP

- Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala (u daljnjem tekstu: ICAAP) u skladu sa svojim rizičnim profilom, a koji za cilj ima jačanje odnosa između upravljanja rizicima i kapitala Banke, odnosno da obezbedi da Banka raspolaže dovoljnim nivoom kapitala da podrži sadašnje i buduće aktivnosti i pokrije sve materijalno značajne rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju.
- ICAAP je uključen u sistem upravljanja rizicima i integralni je deo procesa donošenja odluka u Banci, takođe redovno se preispituje i prilagođava, a posebno kada je Banka izložena novim rizicima ili značajnim promenama.
- Banka je uspostavila Strategiju i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:
  - Strateške ciljeve i periode za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
  - Način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
  - Procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
  - Način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa internog kapitala;
  - Plan poslovanja u slučaju nepredviđenih događaja koji mogu uticati na iznos raspoloživog internog kapitala.
- ICAAP je stabilan proces upravljanja rizicima koji adekvatno identifikuje, meri, agregira i prati rizike kroz obuhvat svih ključnih elemenata procene kapitalnih zahteva, planiranja i upravljanja kapitalom.
- ICAAP je dokumentovan proces koji se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i u skladu je sa Strategijom upravljanja rizicima i pojedinačnim Politikama za upravljanje rizicima, kao i Strategijom i Planom upravljanja kapitalom. Osnovni uslovi koje ICAAP implementiran u Banci ispunjava su:
  - Zasnovan je na procesu identifikacije i merenja, odnosno procene rizika;
  - Pruža sveobuhvatnu procenu rizika, kao i praćenje značajnih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
  - Obezbeđuje adekvatan interni kapital u skladu sa rizičnim profilom Banke;
  - Uključen je u sistem upravljanja Bankom i donošenja odluka u Banci;
  - Predmet je redovne analize, praćenja i provere.
- Cilj ICAAP-a je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Osnovni cilj procesa procene adekvatnosti internog kapitala jeste poboljšanje veze između rizičnog profila Banke, sistema upravljanja rizicima i dostupnosti kapitala. Od Banke se očekuje implementacija primerenog procesa procene adekvatnosti internog kapitala koji obuhvaća sve ključne elemente planiranja i upravljanja kapitalom, kao i obezbeđenje dovoljnog nivoa kapitala u odnosu na identifikovane rizike.
- Određivanjem potencijala za pokriće rizika, Banka indirektno postavlja maksimalni nivo rizika koji je spremna da prihvati. Kroz ICAAP se osim procene internih kapitalnih zahteva procenjuje i interni kapital. Planiranje internog kapitala osigurava i održavanje takvog nivo kapitala koji može podržati rast plasmana, budućih izvora sredstava, politiku dividendi.
- Banka kontinuirano procenjuje rizični profil i redovno revidira postupak interne procene adekvatnosti kapitala, istovremeno razvijajući metodologije procene ostalih vrsta rizika kako bi sveobuhvatno upravljanje rizicima na nivou Banke bilo što efikasnije.
- Osnovna načela procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke:
  - uspostavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke u skladu sa ciljevima upravljanja i načelima preuzimanja i upravljanja rizicima;
  - identifikovanje, merenje (procena), ublažavanje i praćenje svih rizika kao osnova za procenu adekvatnosti kapitala;
  - postavljanje procesa interne procene adekvatnosti kapitala Banke u skladu sa obimom, vrstom i složenošću poslova Banke;

- o obezbeđenje internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom Banke.

Faze ICAAP-a:

- Utvrđivanje materijalno značajnih rizika – na osnovu metodologije utvrđeni su kvantitativni i kvalitativni kriterijumi na osnovu kojih se utvrđuju materijalno značajni rizici koji će biti uključeni u proces interne procene adekvatnosti kapitala, u skladu sa vrstom, obimom i složenošću poslovanja kojim se Banka bavi, kao i specifičnošću tržišta na kojima posluje. Pri proceni materijalne značajnosti rizika, Banka razmatra sve rizike kojima je izložena, odnosno koje preuzima. Svi preuzeti rizici mogu se podeliti na značajne – za koje je potrebno izdvojiti deo kapitala i na rizike koji ne zahtevaju njegovo izdvajanje s obzirom da su procenjeni kao nematerijalni ili Banka njima upravlja kroz uspostavljeni sistem upravljanja rizičima.
- Obračunavanje iznosa internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike – Banka koristi metode propisane za obračun minimalnih kapitalnih zahteva, kao i interne pristupe merenja. Banka sprovodi stresno testiranje za sve materijalno značajne rizike i interni kapital, koji uključuju faktore rizika specifične za okruženje u kome Banka posluje. Rezultati stresnog testiranja uzimaju se u obzir pri proceni i održavanju internog kapitala na određenom nivou. Za uključivanje materijalno značajnih rizika u ICAAP Banka primenjuje sledeće metodologije za:
  - o **Kreditni rizik** – standardizovani pristup uz stresno testiranje primenom ekonometrijskih modela sa vremenskim horizontom od godinu dana;
  - o **Operativni rizik** – standardizovani pristup uz primenu stresnog testiranja;
  - o **Tržišni rizik (devizni rizik i cenovni rizik po osnovu pozicija iz knjige trgovanja)** – VaR metodologija sa primenom i stresnog testiranja;
  - o **Kamatni rizik** – metodologija na osnovu osetljivosti neto kamatnog prihoda i promene faktora;
  - o **Rizik likidnosti** – testiranje “hipotetičkog” nivoa krize likvidnosti i kalkulacija nedostajućeg iznosa sredstava;
  - o **Rizik koncentracije** – primenom sopstvenog modela zasnovanog na HHI indeksu uz primenu stres testa;
  - o **Rezidualni rizik** – stres testiranje pogoršanja efikasnosti korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika;
  - o **Kreditno-devizni rizik** – stres testiranje efekata na povećanje izloženosti kreditnom riziku usled rasta deviznog kursa;
  - o **Strateški rizik** – stres testiranje negativnih ostupanja od planiranih veličina neto kamatnog prihoda;
  - o **Rizik ulaganja** – kapitalna rezerva u visini od 2% raspoloživog kapitala
  - o **Materijalno neznačajni rizici** su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja.
- Određivanje ukupnog internog kapitala uključuje i rezultate stresnog testiranja. Takođe, za planiranje regulatornog i internog kapitala vremenski horizont je tri godine.
- Poređenje iznosa kapitala izračunatog u skladu sa regulatornim zahtevima i iznosa raspoloživog internog kapitala, kao i minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva.

5. IZLOŽENOST RIZICIMA

5.1. Kreditni rizik i rizik smanjenja vrednosti potraživanja

U analizi i proceni kreditnog rizika Banka koristi dva paralelna pristupa: interni i regulatorni.

- Interni sistem rejtinga nije samo instrument za oblikovanje pojedinačnih odluka i procenjivanje nivoa rizika pojedinačnog plasmana, već predstavlja osnovu za analizu portfolija, podršku prilikom odobrenja plasmana, kao i u postupku obezvređenja plasmana i procene rezervisanja za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju rangiranja nivoa rizičnosti plasmana i iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interni sistem rejtinga podleže redovnoj reviziji i unapređenju.
- U analizi kreditnog rizika, pored internog sistema rejtinga, Banka koristi i načela propisana regulativom Narodne banke Srbije, koja zahtevaju klasifikaciju svakog plasmana na osnovu propisanih kriterijuma i obračun rezerve za procenu gubitaka po osnovu kreditnog rizika. Primena ovih kriterijuma omogućava Banci da pokrije neočekivane gubitke koji mogu nastati usled nemogućnosti i nesposobnosti klijenta da svoje obaveze izmiruje o roku dospeća prema ugovorom definisanim uslovima. U tom smislu, Banka vrši klasifikaciju potraživanja i obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke, koja predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica ukoliko se plasirana sredstva ne vrate o roku dospeća i u punom iznosu.
- Pozitivna razlika između obračunate rezerve za procenjene gubitke (na bazi regulatornog pristupa) s jedne strane, i ispravki vrednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na bazi internog pristupa) s druge strane, daje potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala.
- U 2016. godini Banka je u skladu sa izmenama regulative Narodne banke Srbije, uskladila način klasifikacije restrukturiranih plasmana, promenila način obračuna rezerve za procenjene gubitke za novoodobrene plasmane nakon 30.09.2016. godine, klasifikovane u B kategoriju, kao i način obračuna potrebne rezerve koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala, u skladu sa smanjenjem procenta NPL-a u nefinansijskom i nedržavnom sektoru u odnosu na stanje na dan

30.06.2016. godine.

Banka dospela nenaplaćena potraživanja definiše kao sva potraživanja koja nisu naplaćena u roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja na računima klijenata i ostale dospele obaveze klijenata).

Potraživanja u statusu neizmirenja obaveza (Default) – potraživanje kod koga je dužnik u docnji dužoj od 90 dana, Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne, Banka smatra malo verovatnim da će dužnik u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema Banci ne uzimajući u obzir mogućnost realizacije instrumenta kreditne zaštite i za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualnoj ili grupnoj osnovi, osim za potraživanja kod kojih se taj iznos ne može identifikovati na nivou pojedinačnog potraživanja u grupi.

Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti predstavljaju izloženosti kod kojih se vrši procena naplativosti, odnosno kod kojih se vrši umanj enje za iznos očekivanog gubitka.

- Banka ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, a poštujući i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS) 39 i 37.
- Obezvređenje plasmana i rezervisanja vrši se samo onda kada postoji opravdan osnov, odnosno kada postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao posledica događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja potraživanja, a koji nepovoljno utiču na urednost izmirivanja obaveza dužnika prema Banci.
- Glavni elementi u proceni obezvređenja plasmana su: prekoračenje roka plaćanja glavnice ili kamate, teškoće u novčanim tokovima korisnika kredita, opadanje kreditnog rejtinga ili promene prvobitnih uslova iz ugovora i drugo.
- Obezvređenje plasmana se vrši na osnovu procene očekivanih budućih novčanih tokova iz poslovanja klijenata, kao i realizacije sredstava obezbeđenja, ukoliko se proceni da će realno plasman biti namiren iz tih sredstava.

Obračun ispravke vrednosti bilansne aktive

- Banka vrši procenu obezvređenja potraživanja kao pojedinačnu i grupnu procenu. Svi klijenti se grupišu na osnovu interno propisane metodologije bazirane na sistemu internog rejtinga Banke.
- Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja kredita, za svaki pojedinačno značajan plasman sa statusom neizmirenja obaveza – default-a (rizičan plasman, kategorija rizika 4 prema internom sistemu rejtinga koji ima status default-a i kategorija rizika 5), a na grupnom nivou za plasmane koji nisu pojedinačno značajni, za pojedinačno značajne plasmane koji nemaju status default-a, za plasmane kod kojih je obračunom na pojedinačnoj osnovi dobijena ispravka vrednosti jednaka nuli, kao i po osnovu provizija i drugih potraživanja koja nemaju elemente za svođenje na sadašnju vrednost. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po kreditu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope konkretnog kredita. Kod intervencija po dinarskim garancijama i drugim oblicima jemstva, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom prosečne godišnje zakonske zatezne kamatne stope. U slučaju intervencija po garancijama i drugim oblicima jemstva indeksiranim u stranim valutama, sadašnja vrednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih priliva primenom efektivne kamatne stope koja važi za bilansna potraživanja sličnih karakteristika.
- Obezvređenje na grupnoj osnovi procenjuje se za svaku grupu posebno, imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika i to u visini procenta migracija odgovarajuće grupe u status neizmirenja obaveza – default-a, po vrstama klijenata ili proizvoda. Obezvređenje kredita koje umanjuje vrednost kredita, evidentira se na računu ispravki vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

Obračun rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

- Obračun rezervisanja Banka vrši na pojedinačnoj i grupnoj osnovi. Potencijalne obaveze kod kojih je visok stepen verovatnoće da će odliv sredstava nastati, pojedinačno se procenjuju, dok se ostale potencijalne obaveze procenjuju na grupnoj osnovi. Utvrđivanje verovatnog gubitka Banka vrši i za neiskorišćene preuzete obaveze, za koje nije ugovorila bezuslovno i bez prethodne najave, mogućnost otkaza ugovorene obaveze. Prilikom obračuna rezervisanja po osnovu neiskorišćenih preuzetih obaveza, Banka koristi faktor konverzije (*credit conversion factor* – CCF) kojim se koriguje knjigovodstvena vrednost neiskorišćenih preuzetih obaveza.
- Prilikom procene rezervisanja za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama priznaju se sredstva dobijena realizacijom kolaterala, ukoliko je potpuno izvesno da će odliv sredstava po osnovu potencijalnih obaveza biti namiren iz kolaterala.
- Procena rezervisanja na grupnoj osnovi vrši se na osnovu migracija kategorija rizičnosti uz uvažavanje svih elemenata internog sistema rejtinga, na isti način kao u postupku opisanom u okviru bilansnih pozicija.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

- Rezervisanje se evidentira u okviru obaveza u bilansu stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha perioda u kome je verovatnoća nastala.

Pregled izloženosti kreditnom riziku po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Izloženost	Prosečna vrednost	Izloženost	Prosečna vrednost
Države i centralne banke	183.283.961	161.689.619	163.569.142	138.059.694
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne	3.103.952	2.903.880	3.054.746	2.443.827
Javna administrativna tela	239.644	1.107.243	1.149.037	1.027.361
Međunarodne razvojne banke	257	697	1.035	32.866
Banke	23.823.071	24.218.405	17.644.861	25.409.383
Privredna društva	76.326.372	88.176.018	86.391.685	96.960.262
Fizička lica	41.692.534	39.503.757	38.294.231	37.184.889
Izloženosti obezbeđene hipotekama na	38.857.927	37.815.401	37.085.950	36.287.972
Dospela nenaplaćena potraživanja	3.800.192	11.014.038	10.834.526	15.705.982
Ostale izloženosti	38.107.987	41.182.318	41.208.945	42.650.219
Ukupno	409.235.895	407.611.377	399.234.159	395.762.455

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Sektorska raspodela izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.	31.12.2015.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	185.540.618	168.494.413
Sektor finansija i osiguranja	48.868.208	37.219.215
Javni sektor	136.671.949	130.931.337
Sektor drugih komitenata	461	343.861
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne	3.061.122	3.037.574
Javni sektor	2.419.887	2.437.246
Sektor stranih lica	641.235	600.328
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.346	-
Javni sektor	90.346	-
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
Sektor finansija i osiguranja	257	1.035
Banke	23.522.146	17.586.517
Sektor finansija i osiguranja	9.892.506	3.554.592
Sektor stranih lica	13.629.632	14.031.923
Ostalo banke	8	2
Privredna društva	71.841.071	76.927.662
Sektor finansija i osiguranja	304	487.199
Sektor javnih preduzeća	4.039.455	8.489.033
Sektor privrednih društava	60.444.704	63.771.869
Sektor preduzetnika	643.535	741.206
Javni sektor	1.172.608	1.045.410
Sektor stranih lica	4.523.579	1.404.928
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	1.007.578	924.777
Sektor drugih komitenata	9.308	63.240
Fizička lica	40.498.533	37.298.237
Sektor finansija i osiguranja	7.281	12.605
Sektor javnih preduzeća	29.596	24.310
Sektor privrednih društava	5.721.894	5.125.744
Sektor preduzetnika	2.112.231	1.574.315
Javni sektor	15.269	5.093
Sektor stanovništva	27.494.198	26.242.131
Sektor stranih lica	14.179	13.944
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	5.088.346	4.240.773
Sektor drugih komitenata	15.539	59.322
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	38.612.022	36.698.364
Sektor privrednih društava	1.966.663	1.963.878
Sektor preduzetnika	255.414	213.125
Sektor stanovništva	36.303.641	34.424.347
Sektor stranih lica	4.489	4.803
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	81.815	81.838
Sektor drugih komitenata	-	10.373
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.859.049	886.523
Sektor javnih preduzeća	184.955	504.555
Sektor privrednih društava	931.858	110.111
Sektor preduzetnika	39.978	6.599
Sektor stanovništva	521.876	231.807
Sektor stranih lica	13	-
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	33.241	28.904
Sektor drugih komitenata	147.127	4.547
Ostale izloženosti	36.981.101	38.888.558
Sektor finansija i osiguranja	36.954	2.727
Sektor privrednih društava	214.723	357.777
Sektor preduzetnika	20	-
Javni sektor	15.592	16.639
Sektor stranih lica	505	771
Sektor drugih komitenata	39.276	54.707
Ostalo	36.674.031	38.455.937
Ukupno	402.006.265	379.818.882

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje po vanbilansnim stavkama

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje	Bruto izloženost kod kojih je izvršena ispravka ili rezervisanje	Ispravka vrednosti i rezervisanje
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave lokalne samouprave	2.153.372	20	1.963.983	29
Javni sektor	2.153.372	20	1.963.983	29
Banke	980.091	350.634	361.194	298.707
Sektor finansija i osiguranja	440.187	34.153	11.114	1.893
Sektor stranih lica	533.299	309.877	347.564	294.297
Sektor drugih komitenata	6.604	6.604	2.516	2.516
Privredna društva	85.431.900	8.606.526	86.070.370	5.915.485
Sektor finansija i osiguranja	602	1	66	48
Sektor javnih preduzeća	4.748.753	92.385	8.661.411	20.277
Sektor privrednih društava	72.973.750	7.883.395	73.002.016	5.618.199
Sektor preduzetnika	712.816	12.597	754.345	8.121
Javni sektor	1.310.924	22.830	1.146.620	2.517
Sektor stranih lica	4.279.324	209.126	1.458.384	209.098
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	1.020.981	1.491	927.738	1.302
Sektor drugih komitenata	384.749	384.702	119.790	55.924
Fizička lica	47.332.061	523.741	35.140.977	642.016
Sektor finansija i osiguranja	7.485	20	5.486	45
Sektor javnih preduzeća	53.626	569	29.756	499
Sektor privrednih društava	6.361.479	129.630	5.303.182	191.583
Sektor preduzetnika	2.293.538	66.250	1.630.203	56.246
Javni sektor	19.652	332	3.422	1.238
Sektor stanovništva	33.288.023	259.292	23.805.737	326.260
Sektor stranih lica	22.289	45	6.097	335
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	5.261.068	58.344	4.284.647	53.303
Sektor drugih komitenata	24.901	9.260	72.447	12.507
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	39.902.288	129.205	37.879.245	136.229
Sektor privrednih društava	2.887.342	3.326	2.731.479	31.855
Sektor preduzetnika	260.733	1.276	218.984	3.282
Sektor stanovništva	36.666.389	123.870	34.838.046	99.206
Sektor stranih lica	4.519	2	4.809	7
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	83.305	732	85.927	1.880
Dospela nenaplaćena potraživanja	26.037.300	22.369.743	41.759.318	31.022.148
Sektor finansija i osiguranja	24	24	105.483	105.483
Sektor javnih preduzeća	4.259.546	3.766.619	4.062.687	2.260.463
Sektor privrednih društava	10.692.428	8.985.621	12.446.328	8.427.651
Sektor preduzetnika	221.428	181.427	304.172	243.539
Javni sektor	168.464	168.464	30.124	30.124
Sektor stanovništva	3.562.961	2.659.907	3.304.472	2.390.198
Sektor stranih lica	72.146	72.146	86.747	86.747
Privredna domaćinstva sa zaposlenima i poljoprivredna domaćinstva	406.098	350.392	418.148	326.643
Sektor drugih komitenata	6.654.091	6.185.029	21.001.131	17.151.274
Ostalo	115	115	27	27
Ostale izloženosti	16.365.116	5.990.925	17.502.618	5.786.695
Sektor finansija i osiguranja	2.231	109	2.247	43
Sektor privrednih društava	224.047	1.743	350.108	9.623
Sektor preduzetnika	57	6	26	3
Javni sektor	20.429	964	11.583	14
Sektor stranih lica	1.263	0	-	-
Sektor drugih komitenata	53.805	1.090	57.955	1.815
Ostalo	16.063.285	5.987.014	17.080.700	5.775.196
Ukupno	218.202.128	37.970.795	220.677.705	43.801.309

*Napomena: data je bruto izloženost stavki kod kojih je izvršena ispravka vrednosti i rezervisanje za vanilansne pozicije

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Geografska raspodela izloženosti prema materijalno značajnim oblastima po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.	31.12.2015.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	185.540.619	168.494.413
Srbija	185.540.157	168.150.551
Ostalo	461	343.861
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	3.061.122	3.037.574
Srbija	3.061.122	3.037.574
Javna administrativna tela	90.346	-
Srbija	90.346	-
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
Ostalo	257	1.035
Banke	23.522.145	17.586.517
Srbija	9.892.513	3.554.594
Nemačka	4.949.589	5.533.539
Austrija	2.101.603	1.791.468
Velika Britanija	1.636.551	2.277.382
Hrvatska	1.353.264	99.641
Francuska	1.154.567	414.663
Ostalo	2.434.058	3.915.231
Privredna društva	71.841.073	76.927.662
Srbija	67.317.494	75.522.733
Crna Gora	3.693.840	1.404.928
Ostalo	829.739	-
Fizička lica	40.498.531	37.298.237
Srbija	40.483.201	37.284.332
Ostalo	15.331	13.905
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	38.612.022	36.698.364
Srbija	38.609.802	36.698.364
Ostalo	2.220	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.859.049	886.523
Srbija	1.859.046	886.523
Ostalo	3	-
Ostale izloženosti	36.981.101	38.888.558
Srbija	36.979.462	38.887.508
Ostalo	1.639	1.050
Ukupno	402.006.265	379.818.882

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavke i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Ročna raspodela svih izloženosti po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	31.12.2016.	31.12.2015.
	Vrednost izloženosti	Vrednost izloženosti
Države i centralne banke	185.540.619	168.494.413
do tri meseca	67.733.310	161.219.969
od tri meseca do 6 meseci	20.326.609	8
od 6 meseci do 1 godine	24.973.692	2.727.741
preko 1 godine	72.507.007	4.546.695
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	3.061.122	3.037.574
do tri meseca	641.235	1.049.187
od tri meseca do 6 meseci	13.855	-
od 6 meseci do 1 godine	110.812	43.606
preko 1 godine	2.295.221	1.944.781
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.346	-
do tri meseca	60.765	-
od tri meseca do 6 meseci	7.001	-
od 6 meseci do 1 godine	-	-
preko 1 godine	22.580	-
Međunarodne razvojne banke	257	1.035
do tri meseca	257	1.035
od tri meseca do 6 meseci	-	-
od 6 meseci do 1 godine	-	-
preko 1 godine	-	-
Banke	23.522.145	17.586.517
do tri meseca	19.092.848	13.787.756
od tri meseca do 6 meseci	61.782	4.442
od 6 meseci do 1 godine	29.378	14.445
preko 1 godine	4.338.137	3.779.875
Privredna društva	71.841.073	76.927.662
do tri meseca	4.104.679	3.702.010
od tri meseca do 6 meseci	5.434.071	6.628.671
od 6 meseci do 1 godine	10.760.283	10.471.458
preko 1 godine	51.542.039	56.125.522
Fizička lica	40.498.531	37.298.237
do tri meseca	5.406.362	5.520.568
od tri meseca do 6 meseci	2.202.252	2.189.942
od 6 meseci do 1 godine	5.267.595	4.697.914
preko 1 godine	27.622.323	24.889.813
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	38.612.022	36.698.364
do tri meseca	201.485	97.491
od tri meseca do 6 meseci	69.306	84.642
od 6 meseci do 1 godine	867.496	240.150
preko 1 godine	37.473.735	36.276.080
Dospela nenaplaćena potraživanja	1.859.049	886.523
do tri meseca	592.761	43.358
od tri meseca do 6 meseci	33.241	3.308
od 6 meseci do 1 godine	10.564	33.802
preko 1 godine	1.222.482	806.055
Ostale izloženosti	36.981.101	38.888.558
do tri meseca	36.689.505	38.495.602
od tri meseca do 6 meseci	34.273	54.112
od 6 meseci do 1 godine	92.228	131.194
preko 1 godine	165.095	207.651
Ukupno	402.006.265	379.818.882

*Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti, rezervisanje za procenjene gubitke i potrebnu rezervu i korigovana za faktore konverzije za vanbilansne stavki i nakon primene tehnika ublažavanja

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Promene ispravke vrednosti i rezervisanja

RSD 000

	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Investicione hartije od vrednosti	Investici. zavisna društva	Ostala aktiva	Vanbilansna izloženost	Ukupno
Stanje 01.01.2016.	399.760	36.284.007	98.039		1.808.525	540.123	39.130.454
Povećanje	-	21.380.889	82.166	2.869.029	1.115.236	522.126	25.969.446
Smanjenje	-	(10.186.735)	(941)		(185.228)	(631.308)	(11.004.212)
Kursne razlike	15.577	453.211	115		3.140		472.043
Otpisi	(105.463)	(18.912.206)	(13.500)		(114.838)		(19.146.007)
Ostale promene	-	625.839			(94.147)		531.692
Stanje 31.12.2016.	309.874	29.645.005	165.879	2.869.029	2.532.688	430.941	35.953.416

*Napomena: Ispravke vrednosti osnovnih sredstava, nematerijalnih ulaganja i zaliha nisu uključene u promene ispravke vrednosti i rezervisanja.

- Smanjenje na računima ispravki vrednosti i rezervisanja posledica je prenosa u potpunosti obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju u iznosu od 19.146.007 hiljada dinara. Istovremeno, tokom 2016. godine bilo je i povećanja ispravki vrednosti plasmana, u najvećem delu kao posledica novih rizičnih plasmana, nižih procena vrednosti hipoteka, pokretanja stečajnih postupaka, novih procena sredstava stečenih naplatom i investicionih nekretnina, kao i obezvređenja učešća u kapitalu kod supsidijara (KB Budva, KB Banja Luka) na osnovu procene vrednosti izvršene od strane nezavisnog procenjivača u skladu sa MRS 36 i preporukom spoljnog revizora Banke.

Izloženost prema kategorijama rizika i vrstama klijenata na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Klasifikacija	Privredni klijenti	Banke	Stanovništvo	Ukupno
A	63.175.111	18.984.426	74.928.148	157.087.685
B	18.614.356	1.382.808	7.057.677	27.054.841
V	9.719.629	4.043.846	1.706.178	15.469.653
G	7.437.226	0	968.599	8.405.825
D	26.041.302	1.851.444	5.313.969	33.206.715
Ukupno	124.987.625	26.262.525	89.974.570	241.224.720

*Napomena: Ukupna izloženost kreditnom riziku, prema kategorijama rizika i po vrstama klijenata, iskazana je u bruto iznosu pre efekata ublažavanja po osnovu iznosa obezvređenja.

Pregled rezerve za procenjene gubitke i potrebne rezerve po vrstama klijenata na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Vrsta klijenta	Rezerva za procenjene gubitke	Potrebna rezerva
Privredni klijenti	29.842.396	3.880.247
Banke	2.367.583	321.343
Stanovništvo	5.680.017	1.168.844
Ukupno	37.889.996	5.370.434

- Banka je, u skladu sa Odlukom o klasifikaciji NBS implementirala odredbe kojima se omogućava relaksacija obračunatog nivoa potrebne rezerve za procenjene gubitke, na osnovu proaktivnog upravljanja i smanjenja nivoa problematičnih plasmana, izvršila umanjjenje potrebne rezerve kumulativno za 3,2 milijarde dinara, imajući u vidu da je učešće NPL-a nefinansijskog i nedržavnog sektora smanjeno u odnosu na stanje na dan 30.06.2016. godine, usled izvršenog prenosa u celosti obezvređenih potraživanja u vanbilansnu evidenciju.

Korišćenje kreditnih rejtinga

- Tokom 2016. godine Banka za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama koristila je kreditne rejtinge agencije za eksterni kreditni rejting Moody's.
- Banka za izloženosti u vidu finansijskih instrumenata iz bankarske knjige ne koristi kreditne rejtinge izdavaoca niti specifične emisije istih. Za finansijske instrumente izdate od strane Republike Srbije, Banka primenjuje preferencijalni ponder rizika, odnosno 0%.

Raspoređivanje kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta

Moody's kreditni rejting	Aaa – Aa3	A1-A3	Baa1 – Baa3	Ba1 – Ba3	B1 – B3	Caa1 - D
Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Pregled klase izloženosti prema državama i centralnim bankama po nivoima kreditnog kvaliteta i pondera rizika RSD 000

Nivo kreditnog kvaliteta	Ponder kreditnog rizika	Iznos izloženosti pre primene instrumenata kreditne zaštite		Iznos izloženosti nakon primene instrumenata kreditne zaštite	
		31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.
Države i centralne banke		183.283.961	163.569.116	185.540.619	168.494.413
1	0%	183.283.823	163.569.116	185.540.481	168.494.413
2	100%	137	0	137	

Napomena: bruto izloženost je umanjena za ispravke vrednosti i rezervisanje za procenjene gubitke

Tehnike ublažavanja kreditnog rizika

Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

- Banka je Metodologijom za vrednovanje kolaterala regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.
- Vrste obezbeđenja potraživanja i instrumenti po tom osnovu, se utvrđuju u svakom konkretnom slučaju posebnom odredbom ugovora između Banke i podnosioca zahteva, a njihovo pribavljanje se vrši po zaključenju ugovora i pre realizacije plasmana.
- Banka obraća pažnju na redovnu procenu/vrednovanje kolaterala koja se obavezno vrši pre zaključenja ugovora o plasmanu i u toku važenja ugovora. Hartije od vrednosti se procenjuju na mesečnoj osnovi.
- Prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala određuje se prema procenjenoj vrednosti kolaterala koja se koriguje primenom definisanog procenta u zavisnosti od vrste kolaterala, čime se utvrđuje likvidaciona vrednost kolaterala koju Banka može naplatiti.

Opis osnovnih vrsta instrumenata kreditne zaštite

- Banka koristi sledeće instrumente kreditne zaštite:
  - Materijalne kreditne zaštite;
  - Nematerijalne kreditne zaštite;
- Od instrumenata materijalne kreditne zaštite Banka koristi finansijske instrumente primenom složenog metoda u skladu sa propisima Narodne banke Srbije. Od finansijskih instrumenata Banka, kao podobna sredstva zaštite koristi:
  - Gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke, kao što su depoziti položeni kao sredstvo obezbeđenja;
  - Hartije od vrednosti, što podrazumeva dužničke hartije od vrednosti izdate od strane država i centralnih banaka i akcije.
- Kao oblik nematerijalne kreditne zaštite Banka koristi garancije, druge oblike jemstava, kontragarancije i slično.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite

- U slučaju korišćenja garancija kao sredstva kreditne zaštite, Banka koristi garancije izdate od strane:
  - država,
  - banaka,
  - teritorijalne autonomije,
  - ostalo.
- Garancija kao sredstvo kreditne zaštite se uzima samo ukoliko je ponder rizičnosti garantora povoljniji od pondera rizičnosti druge ugovorne strane.

Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primenjivih tehnika ublažavanja

- Banka prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbeđenja. Takođe, Banka izveštava o velikim izloženostima rukovodstvo na mesečnom nivou.
- U cilju upravljanja rizikom koncentracije u okviru korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika:
  - Analizira se indirektna izloženost prema pružaocu kreditne zaštite, u okviru kreditnog procesa;
  - Uspostavlja se sistem limita izloženosti.
- Najveći deo podobnih sredstava nematerijalne kreditne zaštite čine garancije Vlade Republike Srbije.

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive

RSD 000

Izloženost kreditnom riziku	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite		Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima nematerijalne kreditne zaštite	
	31.12.2016.	31.12.2015.	31.12.2016.	31.12.2015.
Države i centralne banke	-	-	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-
Javna administrativna tela	-	-	-	-
Međunarodne razvojne banke	-	-	-	-
Banke	-	814	-	-
Privredna društva	946.475	951.345	2.256.658	4.925.297
Fizička lica	884.888	749.656	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	53.688	43.701	-	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	80.702	2.492	-	-
Ostale izloženosti	257	2.634	-	-
Ukupno	1.966.010	1.750.642	2.256.658	4.925.297

*Napomena: izloženost je data nakon primene faktora konverzije i faktora volatilnosti

5.2. Rizik druge ugovorne strane

Rizik druge ugovorne strane

- Banka obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koji potpadaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:
  - Finansijskim derivatima;
  - Repo i reverse repo transakcijama.
- Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane, Banka koristi:
  - metod tekuće izloženosti za finansijske derivate;
  - složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolaterala u slučaju repo i reverse repo transakcije, kao i za transakcije davanja i uzimanja u zajam. Karakteristično za „repo“ transakcije koje Banka obavlja sa Narodnom bankom Srbije je da se kolateral ne može koristiti kao podobno sredstvo kreditne zaštite, s obzirom da je izdavalac kolaterala isti kao i druga ugovorna strana.

Izloženost riziku druge ugovorne strane

RSD 000

Vrsta rizika	Vrednost izloženosti
Izloženosti riziku druge ugovorne strane	20.000.000

5.3. Rizik likvidnosti

- Banka može biti izložena riziku nemogućnosti da odgovori dospelim obavezama, kao i mogućem nastanku krize likvidnosti na osnovu eksternih i internih faktora. Interni faktori odnose se na strukturu pasive Banke u smislu depozitnog potencijala i učešća odgovarajućih izvora finansiranja u pasivi Banke (rizik izvora finansiranja), dok se eksterni faktori odnose na izloženost nemogućnosti utvrzivosti aktive u slučaju potrebe za izvorima sredstava.
- Banka kratkoročno upravlja rizikom likvidnosti preko praćenja i kontrolisanja pozicija u svim značajnijim valutama, kako bi se na vreme sagledale potrebe za dodatnim izvorima finansiranja u slučaju dospeća odgovarajućih pozicija, odnosno dugoročno planira strukturu svojih izvora i plasmana kako bi obezbedila dovoljno stabilnih izvora i dovoljno rezervi likvidnosti.
- Kratkoročno, Banka upravlja pokazateljem likvidnosti koji je limitirala na 1 na dnevnom nivou, kao i užim pokazateljem likvidnosti koji usklađuje sa regulatorno definisanim limitima. Dugoročno, Banka je definisala finansijski leveridž u visini od max 90%.
- Na mesečnom nivou organi Banke prate indikatore krize likvidnosti i strukturu rezervi likvidnosti.
- Banka testira Plan upravljanja likvidnošću u kriznim situacijama, kojim se identifikuje moguća kriza, testira period preživljavanja i solventnost Banke u pretpostavljenim uslovima krize, kao i sagledava dostupnost izvora za pokriće obaveza koje bi eventualno nastale, odnosno ocenjuje propratna organizaciona podrška (odnosi sa javnošću i Plan u slučaju nastanka nepredviđenih događaja).
- Za potrebe utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće rizika likvidnosti Banka je razvila sopstveni pristup.

5.4. Upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi

- Banka je izložena:
  - Riziku promene cena (repricing risk), koji proizilazi iz neusklađenosti pozicija aktive i pasive prema preostalom dospeću (za pozicije sa fiksnom kamatom stopom) i ponovnog određivanja cena (za pozicije sa promenljivom kamatnom stopom);
  - Riziku promene oblika krive pronosa (yield curve risk);
  - Baznom riziku, usled promene različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena,
  - Riziku opcija, kome može biti izložena zbog ugovornih odredaba u vezi s kamatno osetljivim pozicijama, kao i ugrađenim opcijama o minimumima i maksimumima kamatnih stopa.
- Banka meri izloženost kamatnom riziku pomoću GAP i racio analize, kamatnog šoka i duracije na mesečnom nivou, kao i stres testovima i simulacijama minimalno na polugodišnjem nivou.
- Za potrebe izrade kamatnog GAP-a navedene pozicije razvrstavaju se na sledeći način:
  - pozicije sa ugovorenom fiksnom kamatnom stopom se raspoređuju prema periodu dospeća,
  - pozicije sa ugovorenom tržišno promenljivom kamatnom stopom se razvrstavaju prema periodu ponovnog formiranja kamatne stope (repricing) ukoliko je taj period kraći od roka dospeća,
  - pozicije sa ugovorenom promenljivom (varijabilnom) kamatnom stopom u skladu sa poslovnim politikom Banke se raspoređuju prema periodu dospeća, a sredstva i obaveze koje nemaju definisano dospeće ili imaju dospeća koja mogu biti različita od ugovorenih, svrstavaju se u odgovarajuće vremenske okvire na osnovu analize tih pozicija u prethodnom periodu (procene i prethodnog iskustva).
- Banka redovno sprovodi stres testiranje kamatnog rizika, kojim procenjuje uticaj promene ključnih faktora na izloženost kamatnom riziku Banke. U modeliranju scenarija, pored promena kamatnih stopa posebno se razmatra uticaj prevremenog povlačenja depozita i prevremenog vraćanja kredita, koje Banka procenjuje na bazi istorijskih kretanja i ekspertskih mišljenja. Banka je izvršila procenu kretanja transakcionih depozita, depozita po viđenju i štednje stanovništva primenom relevantnih statističkih modela iz domena analize vremenskih serija.
- Banka je limitirala uticaj na ekonomsku vrednost kapitala na 20% i interno razvila sopstveni model za obračun kapitalnih zahteva za kamatni rizik.

5.5. Tržišni rizici

- Banka je izložena riziku promene kursa međuvalutnih parova na pozicijama bankarske i knjige trgovanja (deviznom riziku), kao i promeni cene vlasničkih i dužničkih hartija od vrednosti koje se vode u knjizi trgovanja (cenovnom riziku).
- U strukturi valutne izloženosti dominantno mesto zauzima izloženost u valuti EUR, zatim USD, kao i izloženost u valuti CHF. Interni faktori izloženosti deviznom riziku potiču iz valutne strukture plasmana i depozita: kreditni plasmani su pretežno ugovoreni u dinarima indeksiranim valutnom klauzulom (EUR i CHF), odnosno plasmani u hartije od vrednosti u valuti USD, dok su depoziti pretežno u valuti EUR. Izloženost deviznom riziku se tokom 2016. godine kretala u okviru definisanih limita, a prosečan pokazatelj deviznog rizika je iznosio oko 4,63%.
- U strukturi izloženosti cenovnom riziku dominantno učešće zauzimaju investicione jedinice i swap transakcije, kao i obveznice Republike Srbije kojima se trguje.
- Banka ima neznatnu izloženost cenovnom riziku, što oslikava i učešće knjige trgovanja u ukupnim poslovima Banke koje iznosi manje od 1%.
- Banka je razvila prilagođeni interni pristup u cilju utvrđivanja potrebnog internog kapitala za pokriće deviznog rizika, za čiju primenu nije tražila dozvolu Narodne banke Srbije. Minimalne kapitalne zahteve za ove rizike, Banka obračunava koristeći standardizovani pristup.

5.6. Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

- Vlasnička ulaganja u društva koja je Banka osnovala radi proširenja ponude finansijskih proizvoda i usluga nastala su iz ekonomskih razloga ili lokalnih propisa koji nalažu da se ponuda određenih finansijskih proizvoda i usluga mora obavljati putem društava osnovanih isključivo za tu namenu. Iz navedenih razloga, Banka je osnovala Komercijalnu banku AD Budva, Komercijalnu banku AD Banja Luka, kao i Društvo za upravljanje investicionim fondom (KomBank INVEST AD Beograd).
- Osim većinskih udela u zavisnim društvima, Banka drži i manjinske vlasničke uloge u društvima koja joj omogućavaju obavljanje određenih vrsta finansijskih usluga.
- Vlasnički udeli inicijalno se procenjuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansa po tržišnoj vrednosti, ako je ista poznata. Promena tržišne vrednosti se iskazuje u okviru kapitala, u korist ili na teret revalorizacionih rezervi, sve do otuđenja tih

Izveštaj o objavljivanju podataka i informacija Komercijalne banke a.d. Beograd za 2016. godinu

finansijskih sredstava kada se revalorizacione rezerve prenose u prihode ili rashode.

- U slučaju kada vlasnički udeli zabeleže pad fer vrednosti, uz postojanje objektivnih dokaza umanjena vrednosti sredstava (dugotrajan i kontinuiran pad vrednosti u periodu dužem od dvanaest meseci, kao i pad vrednosti iznad 30% nabavne vrednosti sredstava), akumulirani gubitak priznaje se kao rashod obezvređenja, iako priznavanje finansijskog sredstva nije prestalo (MRS 39.59, MRS 39.67 i MRS 39.68).
- Kod učešća u kapitalu postoji namera držanja u neodređenom periodu. Ova učešća mogu biti prodana u zavisnosti od potreba za likvidnošću ili u slučaju promene tržišnih cena. Učešća u kapitalu za koje ne postoji aktivno tržište vrednovana su po nabavnoj vrednosti.

Izloženost prema nameri ulaganja na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Vlasnička ulaganja u bankarskoj knjizi	Knjigovodstvena vrednost	Ispravke vrednosti	Fer vrednost	Realizovan dobitak/gubitak	Nerealizovan dobitak	Nerealizovan gubitak
Zavisna pravna lica u zemlji	140.000		140.000			
Zavisne banke u inostranstvu	5.340.888	2.869.029	2.471.859			
Banke i finansijske organizacija	82.536	81.863	673		214	
Preduzeća i druga pravna lica	468.277	421.898	46.379		20.680	3.280
Strana lica u inostranstvu	829.738		829.738		829.738	
Ukupno	6.861.439	3.372.790	3.488.649		850.632	3.280

Vrednost izloženosti na dan 31.12.2016. godine

RSD 000

Vrsta izloženosti	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost
Učešća i ulozu u kapitalu		
kotiraju se na berzi	929.291	870.387
ne kotiraju se na berzi	451.260	6.403
zavisna pravna lica	5.480.888	2.611.859
Ukupno	6.861.439	3.488.649

*Napomena: izloženost je data kao bruto izloženost u koloni knjigovodstvena vrednost dok je u koloni fer vrednost prikazana izloženost nakon ispravki vrednosti

- Banka u 2016. godini nije ostvarila realizovani dobitak/gubitak koji proističe iz prodaje ili zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja.
- Ukupan nerealizovani dobitak/gubitak po osnovu vlasničkih ulaganja je dat u tabeli, dok je iznos nerealizovanih dobitaka koji se uključuje u obračun dopunskog kapitala umanjen za 15%. Nerealizovani gubici se ne umanjuju prilikom uključivanja u dopunski kapital.

5.7. Bankarska grupa

- Bankarsku grupu Komercijalne banke AD Beograd čine Komercijalna banka a.d. Beograd, kao matična banka i tri zavisna pravna lica.
- Finansijski izveštaji svih članica bankarske grupe su konsolidovani metodom pune konsolidacije u skladu sa relevantnim MRS/MSFI.

Članice bankarske grupe

- Komercijalna banka a.d. Budva (100% vlasništvo Banke),
- Komercijalna banka a.d. Banja Luka (99,99% vlasništvo Banke),
- Društvo za upravljanje investicionim fondom KomBank INVEST a.d. Beograd (100% vlasništvo Banke).
- Matična banka nema povezana lica na čije finansijske izveštaje bi bio primenjen metod proporcionalne konsolidacije, metod udela, niti isključenih iz konsolidacije zbog učešća članice Grupe koje predstavlja odbitnu stavku kapitala Grupe.

5.7.1. Prikaz razlika konsolidovanih izveštaja

		Konsolidacija za superviziju		Konsolidacija prema MSFI	
Vrsta društva	Naziv društva	Metod konsolidacije		Metod konsolidacije	
		Puna	Metod udela	Puna	Metod udela
Banka	Komercijalna banka a.d. Beograd	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Budva	X		X	
	Komercijalna banka a.d. Banja Luka	X		X	
Društvo za upravljanje	KomBank INVEST a.d. Beograd		X	X	

5.7.2. Pravne ili druge smetnje za prenos kapitala

- U prethodnom periodu nije bilo pravnih niti drugih smetnji za blagovremeni prenos kapitala i izmirivanje obaveza između matične Banke i podređenih društava u okviru poslovanja bankarske Grupe.
- U narednom periodu ne očekuju se poteškoće u tokovima novca između članica bankarske Grupe, niti bilo koje pravne ili druge smetnje u poslovanju.

6. PRILOZI

U skladu sa odlukom o Objavljivanju podataka i informacija banke Banka je u obavezi da podatke i informacije o kapitalu objavljuje na sledećim obrascima.

6.1. Prilog 1 – Podaci o kapitalnoj poziciji Banke (PI-KAP)

Rednji br.	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	44.667.035
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	58.826.378
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466
1.2.	Emisiona premija	22.843.084
1.3.	Rezerve iz dobiti	18.791.828
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	14.159.342
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	
2.2.	Gubitak tekuće godine	8.063.183
2.3.	Nematerijalna ulaganja	362.507
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	5.376.419
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	5.985
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.370.434
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.175.529
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.175.529
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	4.175.529
1.4.	Hibridni instrumenti	
1.5.	Subordinirane obaveze	0
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
III	UKUPAN KAPITAL	46.230.705
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	48.842.565
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	2.611.859
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	1.305.930
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	1.305.930
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	2.611.859
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbra osnove i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	
	Od čega na grupnoj osnovi	
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.173.615

Pored finansijskih instrumenta prikazanih u okviru obrasca PI – FIKAP (Prilog 2), u obračun kapitala se uključuju i sledeći elementi:

- **Rezerve iz dobiti** – Ovaj element osnovnog kapitala čine sve vrste rezervi koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja, u skladu sa Odlukama Skupštine banke.
- **Gubitak**– Gubitak tekuće godine, u periodu januar – decembar 2016. godine, iznosi 8.063,18 miliona dinara i u izveštaj je uključen kao odbitna stavka od osnovnog kapitala Banke.
- **Nematerijalna ulaganja** – Ulaganja u licence, softvere i slična prava umanjena za obračunatu amortizaciju predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala.
- **Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija** – Banka je primila u zalogu sopstvene obične akcije od određenog broja svojih komitenata. Poređenjem vrednosti potraživanja obezbeđenog zalogom akcija i nominalne vrednosti primljenih akcija uvećane za pripadajuću emisionu premiju, za svakog komitenta ponaosob, dolazimo do iznosa koji predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala.
- **Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju** – Navedeni gubici predstavljaju odbitnu stavku od osnovnog kapitala i posledica su negativnih fluktuacija cena odnosnih instrumenata u odnosu na njihovu inicijalnu vrednost.
- **Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansim stavkama banke** – Navedena rezerva se obračunava u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016. i 91/2016.) i predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala. Banka umanjuje iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke u skladu sa tačkom 34a. Odluke o izmenama i dopunama Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“, br.69/2016).
- **Deo pozitivnih revalorizacionih rezervi banke** – Pozitivni efekti promene fer vrednosti osnovnih sredstava i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju. Navedene rezerve su umanjene za efekte potencijalnih poreskih obaveza i kao takve su uključene u dopunski kapital Banke.
- **Subordinirane obaveze** – U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka je u decembru 2011. godine izvršila jačanje kapitalne baze uzimanjem subordiniranog kredita u iznosu od 50,0 miliona EUR-a od International Finance Corporation. Rok dospeća kredita je 6 godina i Banka saglasno Odluci Narodne banke Srbije (Odluka o adekvatnosti kapitala banke, „Službeni glasnik RS“, br. 46/2011, 6/2013 i 51/2014 – tačka 17 stav 2) je do 30.12.2016. godine u dopunski kapital uključivala alikvotni deo subordiniranog duga. Počev od 31.12.2016. godine Banka je, u skladu sa važećim propisima, u potpunosti isključila iz obračuna kapitala subordinirane obaveze koje dospevaju za plaćanje 30. decembra 2017. godine.
- **Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica** – Banka ima učešća u kapitalu kod sledećih zavisnih pravnih lica: KomBank INVEST a.d. Beograd, Komercijalna banka a.d. Banja Luka i Komercijalna banka a.d. Budva. Ukupne investicije u zavisna društva na dan 31.12.2016. godine iznose 5.480,9 miliona dinara. Po osnovu učešća u kapitalu zavisnih banaka u inostranstvu izvršena je ispravka vrednosti na teret rashoda u iznosu od 2.869,0 miliona dinara tako da ukupna neto ulaganja u zavisna društva iznose 2.611,9 miliona dinara. Pored navedenih ulaganja, Banka ima i učešće u kapitalu u Euroaxis banci a.d. Moskva, koje prelazi 10% kapitala tog pravnog lica, za koje je u celini izvršena ispravka vrednosti na teret rashoda.

6.2. Prilog 2 – Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke (PIFIKAP)

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis – obične akcije	Opis – preferencijalne akcije
1.	Emitent	Komercijalna banka a.d. Beograd	Komercijalna banka a.d. Beograd
2.	Tretman u skladu s propisima		
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	Instrument osnovnog kapitala	Instrument osnovnog kapitala
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	-	-
2.3.	Tip instrumenta	Obične akcije	Nekumulativne preferencijalne akcije
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	39.661.040	373.510
4.	Nominalna vrednost instrumenta	Ukupno je izdato 16.817.956 komada običnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.	Ukupno je izdato 373.510 komada nekumulativnih preferencijalnih akcija, pri čemu nominalna vrednost pojedinačne akcije iznosi 1.000 RSD.
5.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Akcijski kapital
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	6. maj 1992. godine	6. maj 1992. godine
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
7.1.	Originalni datum dospeća	Bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	Ne	Ne
8.1.	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-
8.2.	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-
9.	Kuponi/dividende	-	-
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Potpuno diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	Ne	Ne
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativni	Nekumulativni
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-
11.	Mogućnost otpisa	Ne	Ne
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	-	-
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	-	-
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	-	-
11.4.	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja	-	-
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Nekumulativne preferencijalne akcije	Subordinirani dug

6.3. Prilog 3 – Podaci o povezivanju pozicija kapitala iz bilansa stanja s pozicijama iz obrasca (PI-UPK)

6.3.1. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja – 31.12.2016. godina

Oznaka	Naziv pozicije	Bilans stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	55.153.209	
A.II	Založena finansijska sredstva		
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	242.920	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	136.123.853	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		
A.VII	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	40.601.413	
A.VIII	Kreditni i potraživanja od komitenata	150.411.409	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate		
A.XII	Investicije u zavisna društva	2.611.859	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	2.611.859	z
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	362.507	d
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	5.856.458	
A.XV	Investicione nekretnine	2.217.816	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva		
A.XVII	Odložena poreska sredstva		
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	183.170	
A.XIX	Ostala sredstva	6.252.855	
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica</i>	-	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	400.017.469	
R	PASIVA		
RO	OBAVEZE		
RO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju		
RO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
RO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		
RO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	7.834.962	
RO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	322.621.360	
RO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika		
RO.VII	Izdate sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva		
RO.VIII	Subordinirane obaveze	6.178.390	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>		
RO.IX	Rezervisanja	1.787.294	
RO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		
RO.XI	Tekuće poreske obaveze		
RO.XII	Odložene poreske obaveze	23.592	
RO.XIII	Ostale obaveze	6.147.569	
RO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	344.593.167	
	KAPITAL		
RO.XV	Akcijski kapital	40.034.550	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	17.191.466	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	22.843.084	b
RO.XVI	Sopstvene akcije		
RO.XVII	Dobitak	349.698	
RO.XVIII	Gubitak	8.063.183	g
RO.XIX	Rezerve	23.103.237	
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	18.791.828	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	5.985	e
	<i>Od čega ostale neto negativne revalorizacione rezerve</i>		
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	4.175.529	ž
RO.XX	Nerealizovani gubici		
RO.XXI	Učešća bez prava kontrole		
RO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) ≥ 0	55.424.302	
RO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 + 0420) < 0	-	
RO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih pozicija iz bilansa stanja: 0414 + 0421 - 0422)	400.017.469	
V.P.	VANBILANSNE POZICIJE		
V.P.A.	Vanbilansna aktiva	520.370.274	
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	357.233	d
V.P.P.	Vanbilansna pasiva	520.370.274	

6.3.2. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu – 31.12.2016. godina

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Izvor podataka u skladu sa referencama iz 2. koraka
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	44.667.035	
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	58.826.378	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	17.191.466	a
1.2.	Emisiona premija	22.843.084	b
1.3.	Rezerve iz dobiti	18.791.828	v
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	-	
1.5.	Dobit iz tekuće godine	-	
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	-	
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	-	
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	14.159.342	
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	0	
2.2.	Gubitak tekuće godine	8.063.183	g
2.3.	Nematerijalna ulaganja	362.507	d
2.4.	Stecene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0	
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	357.233	d
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	5.376.419	
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	5.985	e
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	-	
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	-	
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	5.370.434	
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	-	
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	4.175.529	
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	4.175.529	
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	-	
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	-	
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	4.175.529	ž
1.4.	Hibridni instrumenti	-	
1.5.	Subordinirane obaveze	-	
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	-	
2.1.	Stecene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	-	
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	-	
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	-	
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	-	
III	UKUPAN KAPITAL	46.230.705	
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	48.842.565	
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	2.611.859	
	<i>Od čega umanjenje osnovnog kapitala</i>	1.305.930	
	<i>Od čega umanjenje dopunskog kapitala</i>	1.305.930	
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	2.611.859	z
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	-	
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	-	
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	-	
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	-	
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	-	
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovoreni s drugim licima	-	
IV	NAPOMENE	0	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	-	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	-	
	<i>Od čega na grupnoj osnovi</i>	-	
	<i>Od čega na pojedinačnoj osnovi</i>	-	
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	-	
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	6.173.615	

6.4. Prilog 4 – Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala (PI-AKB)

Redni br.	Naziv	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	46.230.705		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	43.361.106		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	2.869.600		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	20.568.521		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	17.682.647	17.682.647	-
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	147.355.392		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	137		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne	1.209.944		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	90.346		
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-		
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-		
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	7.313.701		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	71.841.073		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	30.373.899		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	24.314.325		
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja	1.951.270		
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-		
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-		
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-		
1.1.14.	Ostale izloženosti	10.260.698		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-		
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-		
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-		
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama	-		
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima	-		
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-		
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-		
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-		
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-		
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-		
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-		
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno	-		
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-		
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-		
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-		
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-	-	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	280.636	280.636	-
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	280.636	280.636	-
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od	-	-	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od	116.602	116.602	-
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	164.034	164.034	-
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-	-
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-	-	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	2.605.239	2.605.239	-
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa	-	-	-
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom	2.605.239	2.605.239	-
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog	-	-	-
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	2.605.239	2.605.239	-
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	26,97%		